GAZETA LWOWSKA.

W Poniedziałek   Nro 138.   1. Grudnia 1823.

Wiadomości kraiowe.

— Ze Lwowa. —

Wydział Instytutu Galicyyskiego pensyy dla Wdów i Sierót, założonego we Lwowie i przez J. C. K. Mość nayłaskawiey potwierdzonego, podaie ninieyszem do publiczney wiadomości, że na głównem Zgromadzeniu Założycieli pomienionego Instytutu, odbytém d. 9. Listopada r. b., po uprzednich wyborach Członków niedostaiących lub ubyłych i Dyrektora, iednomyslnie uchwalono zostało, aby wypłata składek statutami Związku przepisanych i przez rzeczonych Założycieli uiszczonemi być maiących, z dniem 1. Stycznia 1824 początek swóy wzięła.

Przy tém wszyscy, którzyby do rzeczonego Towarzystwa należyć chcieli i wedle zasad statutowych do przyięcia usposobionymi byli, wzywaią się, aby w tey mierze przez oświadczenia frankowane, do Dyrektoryiatu tegoż Instytutu zgłosić się raczyli.

Uwiadomienie
C. K. Rządu kraiowego.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z d. 8. Stycznia r. b. raczył Jerzemu Duldner byłemu Kanclerzowi C. K. Ajencyi w Jassach, nadać wyłączne na lat dwadzieście pozwolenie przedawania wody mineralney Borszeckiey w Ziemi Siedmiogrodzkiey znayduiącey się, a to dla obwodu prowincyy niemieckich i włoskich.

Nayiaśnieyszy Pan naywyższą uchwałą z dnia 19go Sierpnia i stosównie do przepisów naywyższego Uniwersału z d. 8. Grudnia 1820 nadadź raczył Janowi Jerzemu Bayer, mieszczaninowi i kapelusznikowi w Hermansztadzie, dziesięcioletny przywiley na wynalazek wyrabiania z sierci zaięczey 1) pilsni w znakomitey długości i szerokości, która co do cienkości, dobroci, lekkości, gibkości i wodotrwałości naycieńszemu suknu wyrównywa, tudzież 2) robienia kapeluszów, które na tenże sam sposób robione, daleko są cieńsze, lekszy, trwalsze i otrzymuią pięknieyszy kolor czarny, iak dotychczas.

W Lwowskim C. K. Sądzie Szlacheckim uwolnione zostało mieysce Adjunkta Protokołu podawczego z pensyią roczną 600 ZR. Proszący o to mieysce podawać maią swoie prośby, allegatami należycie opatrzone, wprost do wspomnionego C. K. Sądu Szlacheckiego, albo, ieżeli iuż w służbie publiczney zostaią, przez swoie Prezydyia w ciągu czterych tygodni rachuiąc od trzeciego umieszczenia w Gazecie niniejszego konkursu.

Przy C. K. Sądzie Szlacheckim we Lwowie iest do obsadzenia mieysce Kancellisty z roczną pensyią 400 ZR. i prawem posunienia się na 500 i 600 ZR. Staraiący się o nie, podać maią prośby należycie dowodami wsparte rzeczonemu C. K. Sądowi wprost, lub, ieżeli iuż zostaią w służbie publiczney, przez swoie Prezydyia w ciągu czterech tygodni od dnia trzeciego przez Gazetę obwieszczenia rachowanych.

Kurs Wiedeński z dnia 22go Listopada: Obligacyie długu Stanu 5 procentowe w M. K. 81 5/16. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1820 za 100 ZR. M. K. ———. — Obligacyie na pożyczkę do wygrania przez losy z r. 1821 za 100 ZR. M. K. 102 1/4. — Certyfikaty na pożycz. z r. 1821 za 100 M. K. ——. Kurs na Augsburg za 100 Kur. 98 1/2 Uso. — Moneta konwencyyna za 100, 249 7/8. — Akcyie bankowe, iedna po 917 91/0 ZR. M. K.

Wiadomości zagraniczne.

Zjednoczone Stany Ameryki północney.

Jedna z Gazet Amerykańskich użala się na to, że Kapitan Biddle dowodca fregaty Kongress, wstrzymany został przez blokuiącą eskadrę Francuzką pod Kadyxem, gdy chciał zawieść do tego miasta Amerykańskiego Posła P. Nelson.

Gazety Nowo-Yorkskie z d. 2go Października, równie iak i Filadelfickie, Bostonskie i Baltymorskie zawieraią smutne doniesienia o zgniłey gorączce pokazuiącey się w rozmaitych częściach Stanów Zjednoczonych.

Ameryka Hiszpańska.

Kongress Kolumbinski odroczony został d. 7go Lipca, zezwoliwszy wprzódy w szczególności na pożyczkę P. Zea w Anglii, i dawszy pełnomocnictwo na nową pożyczkę 30 mill. funt. szterl.

)(

Senat nie potwierdził mianowania P. Revenga na posła w Anglii (który dotąd sprawował tam urząd Ajenta Rzeczypospolitey.) Na mieysce iego mianowano Posłem Senatora Hurtado. Kongress zniósł także cło 5 procent. tamuiące handel północnocnych Amerykanów, ażeby ściśley spoić między obu Państwami związki iedności. Deputowani bawić będą aż do 2go Stycznia r. 1824 w Stolicy Bogota i ażeby na przyszłe posiedzenia zaraz byli na pogotowiu, ciągle aż do tego czasu pobierać będą dniową płacę. Bolivar dotąd nie odiechał do Peru. Prowincyia Huati (Guatimala) połączyła się z Rzecząpospolitą Kolumbińską.

Podług doniesień z Limy z d. 11go Lipca Jenerał rojalistyczny Canterac opuścił to miasto i cofnął się ku południowi w obawie, ażeby powracając nie był odcięty poźniey przez wyprawę w połowie Czerwca płynącą z Callao do Intermedyów.

Hiszpaniia.

Monitor z d. 11go Listopada umieścił doniesienie Marszałka Moncey o zaięciu przez woysko Francuzkie twierdzy Barcellony. Naydaley d. 7go wszystkie warownie mieysca Katalonii osadzone będą sprzymierzonemi rojalistycznemi woyskami i pokóy do całey prowincyi powróci.

Jenerał Vasserot mianowany został Gubernatorem Barcellony.

Xiążę Angoulême wyiechał d. 4, z. m. z Madrytu w powrocie do Paryża.

Dnia 3go Listopada dawano w Madrycie dla Xiążęcia Angoulême nadzwyczayne widowisko. Składało się z dwóch sztuk tłumaczonych z Francuzkiego, a na dokończenie przedstawiono alegoryczną scenę, w którey Hiszpaniią uwięzioną od złego ducha, ratowała Francyia. Na końcu śpiewano wiersze na pochwałę Xiążęcia Naczelnika.

Gwiazdą z d. 12go Listopada donosi co następuie:

Z Madrytu d. 5. Listopada.

»Już rozłożono zupełnie woysko Ballesterosa, co się udało z dobrym porządkiem i spokoynością.«

»Minister Woyny Króla Jmci katolickiego odebrał wiadomość, że nie będzie potrzeba posełać więcey drugiego oddziału do Alicanti Karthageny, ponieważ załogi tych obu miast w tey chwili właśnie umawiaią się nad artykułami ich poddania się.«

»Druga Izba sądu Alkadów Królewskiego Domu i Dworu wydała względem Riega następuiący wyrok:

»Don Rafał Riego stracony będzie na »szubienicy. Prowadzić go będą na mieysce »stracenia przez nayludnieysze ulice miasta. Ma»iątek iego dostanie się Skarbowi. Skazano »go oraz na zapłacenie wydatków prawnych.«

»Dnia dzisieyszego z rana o godz. 10tey zaprowadzono go do kaplicy.«*)

»Z Barcellony donoszą pod d. 4tym Listopada: »Marszałek Moncey wkroczył dnia dzisieyszego z rana do Barcellony na czele większey części 4go oddziału. Piękna pogoda sprzyiała wkroczeniu woyska, którego bohaterska postawa głębokie czyniła wrażenia na mieszkańcach Barcellony. Już o 6 godz. z rana były wszystkie zamki zaięte, a gdy woysko Królewskie wchodziło bramą z Girony, załoga wyszła bramą ku Walencyi. Podczas przeciągania pułków Francuzkich krzyczano często: Niech żyie Król! Mieszkańcy cieszą się, że uszli z pod iarzma Rottena i Miny. Zdrowie Miny dotąd nie iest przywrócone. On i Rotten dostali pozwolenie tey ieszcze nocy odpłynąć. Mowiono, że się udadzą do Francyi.

Gwiazda z d. 13go Listopada donosi z Barcellony pod d. 5tym: »Do Hostalrychu i Tarragony weszła część iedna 4go oddziału, właśnie wtedy, gdy Marszałek Moncey wchodził do Barcellony. Na tem skończyło się zdobycie Katalonii.

Monitor z d. 10go Listopada umieścił następuiący adres Grandów Hiszpanii do Xiążęcia Angoulême:

»Jaśnie Oswiecony Xiążę! Klassa Grandów Hiszpanii maiąca szczęście d. 27go Maia r. b. złożyć WKrólewic. Mości wyraz szacunku i szczerych życzeń za pomyślny skutek przedsięwzięcia, które waleczności i mądrości Twoiey Panie poruczył Ci w imieniu Europy Twóy dostoyny Wuy, cieszy się teraz z tak pochlebnego zlecenia, że może WKrólewic. Mości powinszować prędkiego i szczęśliwego skutku i okazać wdzięczność za nieporównane dobrodzieystwo, że przez Ciebie nasz prawy Monarcha swobodnie rządzić może.«

WKrólewic. Mość wypełniłeś nie tylko nasze, ale i wszystkich Hiszpanów życzenia. Od nich zależą nieoszacowane dobrodzieystwa porządku, pokoiu i sprawiedliwości, których panowanie zechcesz WKrólewic. Mość pomiędzy nami utwierdzić.«

»Ani wątpić, że sława tak bohaterskich

*) Zwyczaiem iest w Hiszpanii sadzać skazanych na śmierć na 24 godzin do kaplicy, gdzie opatrzeni bywaią wszelką pomocą religii.

czynów zapisze imie JEgo w rząd naydoskonalszych wodzów. Szlachetna Francyia, dostoyna Europa i cała ludzkość mieć będą za te dobrodzieystwa wdzięczność dla WKrólewic. Mości.«

»Imie i czyny JEgo przechodzić będą u nas od pokolenia do pokolenia, Grandowie Hiszpanii wiecznie będą mieli w pamięci tę czcigodną WKrólewic. Mości odpowiedz: »WPanów »sposób myślenia iest taki, iakiego po wiernych »poddanych spodziewać się należy..... Życze»nia moie są zgodne z życzaniami WPanów.«

»Nasza radość Szlachetny Xiążę odpowiada Twoiey radości Panie! Składaiąc WKMości nasze uczucia podziękowania ofiaruiemy nasze usługi, a ieżeli niebo powoła WKMość raz ieszcze do dzieł godnych odwagi i talentu JEgo życzymy WKrólewic. Mości tyle szczęście co i tą razą, a oyczyźnie JEgo tyle sławy ile iey przez WKrólewic. Mość zyskała Hiszpaniia i Francyia.

Madryt d. 9. Października 1823.
(Następuią podpisy 38 Grandów.)

Z Madrytu z d. 30. Października.

Don Carlos d'Annoy obiął d. 15. b.m. nadany mu przez Króla Jmci urząd Gubernatora woyskowego i cywilnego w Kadyxie. Zaraz potém wydał odezwę do mieszkanców, wystawuiąc wszystkie klęski zrządzone przez rewolucyią. Między innemi wyraża: »Jakaż to była wolność? oto wolność gnębienia swoich bliżnich, rabowania i zabiiania. Prawdziwa wolność wróci do nas pod panowaniem praw i przy oycowskich uczuciach Króla naszego. Posela on mnie do was, nie dla zemsty lecz dla pocieszenia dobrych obywateli i dawania im opieki. Co się tycze bezbożnych (ieśli są tacy), niechay drżą w pokątnych zgromadzeniach swoich; miecz sprawiedliwości potrafi ich wszędzie dosięgnąć.«

Hrabia Bourmont kazał d. 10. b. m. ogłosić w Kadyxie rozkaz dzienny Xiążęcia Angoulême, iż woyskowi, którzy byli w Kadyxie i na wyspie Leon, maią pobierać płacę i żywność z kassy i magazynów woyska Francuzkiego, Podofficerowie, kaprale i żołnierze, tak iak woysko Hiszpańskie, dostawać będą dzienne racyie, a Officerowie wszelkiego stopnia otrzymaią połowę swey płacy na życie.

Jenerał Major Hrabia Guilleminot posłał z Madrytu d. 1go Listopada doniesienie do Ministra Woyny, w którem uwiadamiaiąc Ministra o (umieszczonem iuż w naszey gazecie) poddaniu się Naczelników konstytucyynych Estremadury, oprócz Empecynada i o zaięciu twierdzy Badajoz donosi wreszcie co następuie: »Na mocy postanowień JKMości, Marszałek polny Adhemar weydzie dnia iutrzeyszego z rana do twierdzy z trzema batallionami 35go pułku i z iedną kompaniią pieszey artyleryi. Jenerał Vallin dał do rozrządzenia Jen. Adhemar 7my pułk dragonów dopokąd rozpuszczona nie będzie konstytucyyna iazda stoiąca w okolicy Badajoz.«

W doniesieniu z Sarryi z d. 2go Listopada (które dawniey umieścilismy w krótkości) uwiadamia Marszałek Moncey że Jenerał Mina potwierdził kapitulacyią zawartą z iedney strony między Hrabią Curial, Baronem Berge i Jenerałem Despres, a z drugiey strony między dowódcą Barcelony Rottenem, Podpułkownikami Torre de Trasiera i Galli i reprezentantami miasta: Gironello i Elias. Dodaie, że i ón podpisał tę kapitulacyią i że Kommissarze Jenerała Miny mieli się udać d. 3go Listop. do Tarragony i Hostalrychu, które miasta 5go i 6go miały bydź oddane. Poddanie się Barcelony miało nastąpić d. 4go. Już poczyniono wszelkie przygotowania, dobry porządek dotąd przerwany nie został.

Jenerał Hiszpański Mendez Vigo bawi w Bordeaux będąc strzeżonym w zamku Ha. Przybywszy, zyskał pod pozorem słabości pozwolenie od Rządu przenocować w mieście pod strażą Officera od żandarmów. Ale zamiast iedney nocy chciał tam kilka nocy przepędzić, na co nie pozwolono.

Restaurador z d. 24. Października umieścił kilka listów z Caceres (w Estremadurze) w których uskarzaią się na zdrożności woysk Empecynada i Landerego, o których dawniey była wzmianka. Spalono całą ulicę Murzyńską zwaną, klasztor Franciszkański, trzy młyny i t. d., 160 ludzi straciło życie w rozruchach nie licząc tych, których domy popalono. Rabowano strasznie, samemu Hrabi Canillares zabrano 1/2 7ma cetnara srebra. Landero kazał ieszcze obchodzić uroczyście w okolicach to konstytucyyne zwycięztwo! Na to wszystko patrzyło się spokoynie woysko rojalistyczne, odwołując się do wyroku wstrzymuiącego wszelkie nieprzyiacielskie kroki. — Z powodu tych listów czyni Restaurador następuiące uwagi: »Cóż dla waszego dobra nieszczęśliwe ofiary prawności może uczynić więcey Restaurador, iak tylko, odłożywszy pióro na stronę poyść za wami pośrod zniszczenia i śmierci. Już od trzech miesięcy opłakuie wasze zwaliska, a iakaś niewiadoma przyczyna robi skargi iego bezowocnemi. Woysko rojalistyczne odwołuie się na

wyrok zawieszenia broni. Od kogo, iak i przez kogo odebrało ten wyrok, o którym słyszymi raz pierwszy? — Zawieszenie broni!.... Woysko Koronny uciemięża wiernych poddanych, woysko Andaluzyi burzy bramy tryumfalne stawiane Królowi; Caceres pływa we krwi; obrócone zostało w perzynę, a woysko rojalistyczne odwołuie się na rozkaz zawieszenia broni! Rokoszanie rabuią, morduią i zabiiaią. Król iedzie do stolicy po źle ugaszonym wulkanie; lawa rozprzestrzenia się po prowincyiach i nowem zagraża nieszczęściem, a woysko rojalistyczne odwołuie się na rozkaz zawieszenia broni! — Narody Europy! Mieszkańcy półwyspu! zbiegaycie się, poprzestańcie pieni radosnych; płaczcie wraz z nami za gruzach Caceres i na naszych zwaliskach, gdy tymczasem woysko rojalistyczne odwołuie się na rozkaz zawieszenia broni!«

Taż sama Gazeta donosi z la Carolina pod d. 20tym Października: »Z żalem uważamy postępki woyska Jen. Ballesteros, przechodzącego teraz przez Kataloniią. Języki iego są ięzykami iaszczurek przeciw naszemu ukochanemu Monarsze. W Guarroman zwalili bramę tryumfalną postawioną dla Króla i t. d.«

Pułkownik Paul, iako naczelnik Guerillasów znany pod nazwiskiem Chapalongara (z początku strzygący owce w Nawarze, potém we woynie o niepodległość Naczelnik batallonu pod Miną, z którym się poźniey poróżnił) dowodzi w Alikante, gdzie na stan kupiecki nałożył kontrybucyią 35,000 piastrów, a na mieszkańców strzelać kazał, którzy parlamentarza Królewskiego, co przywiózł wezwanie, przyymowali z radością. Nie wątpią iednak, że się i Alikante podda.

Francyia.

Już od dni kilkunastu (mówi Dostrzeg. Austr.) nie piszą Gazety Paryzkie nic więcey, iak tylko o zupełnem odnowieniu Izby Deputowanych, czyniąc oprócz tego postrzeżenia nad znanem pismem Jenerała Savary, tyczącem się śmierci Xiążęcia d'Enghien i nad innemi z tego powodu wydanemi broszurami, umieszczaią wreście długie wyciągi z aktu zaskarzenia przeciw Doktorowi Castaing obwinionemu o strucie dwóch swoich braci, przyiacioł i pacyientów, dla pozyskania ich maiątków.

Co się tycze pierwszego przedmiotu odnowienia Izby Deputowanych (*Renouvellement integral*) wyraża się Dziennik Rozpraw z d. 9. b. m. sposobem następuiącym:

»Spory względem zupełnego odnowienia Izby trwaią ciągle. Sądziemy, że byłoby za wcześno mieszać się iuż teraz do tey woyny; raczey będziemy oczekiwać czasu bliższego wyborów. Wtedy roztrząsniemy, czyli wolno iest odmieniać iaki artykuł w Konstytucyi; czyli się to iuż kiedy nie stało; czyli oppozycyia lewey strony krzycząca dzisiay na wszelkie odmiany sama nie wspierała pewnego czasu prawdziwey i konstytucyyney nauki przyznaney od wszelkich reprezentacyynych Rządów: że trzy wydziały prawodawstwa mogą poprawić związek towarzyski. Co się tycze oppozycyi prawey strony, ta po nieiakiem przekonaniu się sama na swoię prawdziwą korzyść przystanie. — Raz uspokoiona względem sposobu myślenia Deputowanych, iakiego sobie Rząd życzy sama pozna, co każdemu iest rzeczą widoczną, o czem każdy cokolwiek tylko zatrudniaiący się polityką wcale nie powątpiewa: że coroczne i częściowe odnowienie Izby iest prawdziwem nieszczęściem dla Monarchii. Angliia po długich usiłowaniach i mocnych wzruszeniach uspokoiła się dopiero po zaprowadzeniu siedmletniego parlamentu.«

»Co się tycze rozwiązania Izby, iest to potrzebnym skutkiem prawa, które chcą zaprowadzić. Dowody tego są tak iasne, że nie wymagaią żadnych dalszych przedstawień. Z resztą nigdy okoliczności nie sprzyiały bardziey przyprowadzeniu do skutku roialistycznych wyborów. Środek, którego skutki są dzisiay pewne, gdyż możność zostawiać przyszłości byłaby prawdziwem głupstwem; a Ministrowie, którzyby chwilowym krzykiem omamić się dali, nie byliby dobrymi dyplomatykami. Porównywać rozwiązanie teraźnieyszey Izby z rozwiązaniem Izby z roku 1815 byłoby niedorzecznością i nie uczyni to na nikim rzetelnie myślącym wrażenia. Oppozycia po lewey stronie nie da się omamić tem zdarzeniem; krzycy i słusznie; ale śmieie się widząc, iak niektórzy iey przeciwnicy chwytaią się iey stronnictwa i z nią razem krzyczą.«

»Będzie tu to samo, co i z Hiszpańską woyną; prorokowano nam wielkie nieszczęścia, powszechny odpór; my poszliśmy, a cały lud powstał za nami; działaymy i teraz śmiało, świat cały będzie za nami. Środek ten iest zbawienny dla Monarchii, zapewnione będą wybory roialistyczne. Któż więc podpaść tu może w niebezpieczeństwo? Może Ministrowie? — Dobrze więc, gdyby i tak było — ale tak nie iest, chwalilibyśmy ich bezinteresowność i odwagę. Rzadko znaleść można mężów przenoszących Oyczyznę nad swoie urzędy i czyniących to, co dla kraiu widzą zbawiennem, nie pytaiąc się o to, co się z nimi stanie!«

Dnia 4go Listopada przedstawiano Królowi P. Schrodera, sprawniącego interessa Rossyi w czasie niebytnosci Hrabiego Pozzo di Borgo.

Xiążę Talleyrand, przybywszy przed kilkoma dniami do Paryża miał d. 7. Listop. prywatne posłuchanie u Króla.

Rada Wydziału naukowego zakazała na rok szkolny od 1823—1824 dawać nauki Professorowi nowszéy filosozofii P. Royer-Collard i Professorowi nowszéy historyi P. Guizot.

O dnia 4. Listopada do d. 4. Grudnia ma przybydź do Bayonny z Hiszpanii 11,930 woyska — Xiążęcia Angoulême oczekuią z gwardyią na d. 26. Listopada, lecz wielu sądzi, że pierwéy przyiedzie. Marszałek Oudinot iuż przyiechał.

Donoszą z Bayonny pod d. 4. Listopada: »Przyszło tu kilka oddziałów iazdy powracaiącey z Hiszpanii. — Zapewniaią, że wielka główna kwatera będzie tu przez kilka miesięcy pod bezpośredniem dowództwem Hrabiego Guilleminot. — Pracuią nad bramą tryiumfalną na przyięcie Xiążęcia Angoulême.

Rossyia.

W wiadomościach z Petersburga dochodzących do d. 28. Paźdz. donoszą, co następuie: »Przed kilkoma dniami uwiadomiono urzędownie Posłów zagranicznych uwierzytelnionych przy tym Dworze o zieździe Cesarza Franciszka z Cesarzem Alexandrem d. 3. w. m. w Czerniowcach. — Cesarz Alexander stanął d. 12. w Tulczynie i był przytomny na popisach woyskowych zgromadzonego tam drugiego oddziału woyska pod dowództwem Hrabiego Wittgensteina. Dnia 14ge byli u Cesarza na obiedzie wszyscy wyżsi Oficerowie. — Minister Sekretarz Stanu Spraw Zagranicznych, Hrabia Nesselrode spodziewany w Stolicy dnia iutrzeyszego. Małżonka iego powróciła z Wiednia. — Przyiechali tu Jenerałowie Fensch i Berników, pierwszy z Warszawy, a drugi z Bayonny. — Zmarły Kontrolor Państwa, Baron Kampenhausen, zapisał w testamencie znaczną summę dla nieszczęśliwych pogorzelców w Sarepcie. Biblioteka iego dostała się Jenerałowi Hrabiemu Arakczejew.

Turcyia.

Dostrzegacz Wschodni (*Spectateur Oriental*) zawiera list z Korfu pod d. 4. Października, gdzie między innemi pisze: »Listy z Nowéy Skali donoszą, że ważna wyspa Mitylena, nie daleko Dardanellów leżąca, maiąca 200,000 mieszkańców postawiła na czele swoiego Rządu pewnego Prymata w osobie własnego Biskupa.

Dywizyia iedna floty Kapudana Baszy była w zatoce wyspy Scio, maiąc powracać do Dardanellów.

Wiadomości z Durazzo i Albanii potwierdzaią powstanie Montenegrinów (Czarnogorców). — Skład tymczasowego Rządu Greckiego iest następuiący: Kraie Greckie podzielone są na prowincyie, z których każda ma Eparcha, Kanclerza, Dyrektora wydatków, poborcę dochodów i Edyla. Na wyspach i w miastach morskich iest ten ostatni oraz Kapitanem portowym. Każda wioska ma reprezentantów. Eparchę mianuie Rząd, do niego należy zarząd prowincyi. Dwie trzecie części woyska pod iego rozkazami będące, brane są zwyczaynie z innych prowincyi, ostatnia tylko część z iego własnéy prowincyi pochodzi. Naczelnika dostarcza Rząd Centralny. Kanclerz podpisuie rozporządzenie Eparcha, a w nieprzytomności tegoż, mieysce iego zastępuie. Edyl iest przełożonym Policyi, i bezposrednio listuie z Rządem. Jest także kilku Notablów, tych obieraią mieszkańcy podczas zgromadzenia większością głosów. Oni rozkazy Eparcha przyprowadzaią do skutku i trudnią się urzędem Sędziów pokoiu. Jeżeli Eparch nie wypełnia swoiey powinności, bywa odwołany i ukarany.

Wyspa Kandyia ma Senat złożony z 3 współczłonków, z których obieraią Prezydenta.

W téyże saméy Gazecie czytamy poniżéy następuiący artykuł:

„Scio d. 27. Września 1823.“

»Dnia wczorayszego wpłynęło do Tekhany 6 Algierskich woiennych okrętów. Opanowały one 2 wielkie Hiszpańskie statki, a ich załogę wysadziły na ląd w Rhodzie. Te Algierskie okręty wzmocnione zostały poźniey okrętami Berbereyskiemi czyliteż Egipskiemi i wraz z innemi udały się pod żagle. Używamy tu zupełnéy spokoyności.«

»Zabłysła nadzieia, że okoliczności pogodzą Turków z Grekami. Dla krótkości daiemy tu ieden tylko przykład z zasadnego twierdzenia wynikły. Z Negropontu, Attyki i Beocyi miał W. Sułtan rocznego dochodu tylko półtora miliona piastrów. Lecz ażeby te prowincyie utrzymać musiała W. Porta mieć zawsze na pogotowiu 6,000 żołnierzy, którzy razem trzy miliony kosztowali, ponieważ ieden piechotnik pobiera rocznie 500 piastrów. Ciągły stan woyny wymaga oprócz tego, oddziału iazdy, który naymnieý milion kosztuie, gdyż konnica bierze

dwa razy więcey od piechoty. Nie dosyć na tém. W czasie ninieyszéy woyny zaledwo trzecia część zwyczaynych dochodów wpływa do kassy Państwa; maią bowiem zasiewać Turcy, ażeby Grecy plony ich pracy niszczyli i przeciwnie? Uważaiąc z tego względu byłoby korzyścią dla Turków poprzestać woyny. Z drugiey strony, iak długo trwa nieprzyiaźń stan Greków iest gwałtowny, niszczący i straszny. Żyią wśród zniszczenia i niewoli, pożarów i nędzy, śmierci i wygnania. Jeżeli nawet dobiią się niepodległości, ani wątpić o tém nie można, że Beocyia, Focys, Attyka i Euboa chcąc zapłacić urzędników i woyska, dwa razy tyle wydawać muszą, co te prowincyie płaciły W. Porcie. Nie wspominam o nadnadzwyczaynych okolicznościach, które może ich zmuszą do potrcienia swoich wydatków, gdy tymczasem posłuszni W. Porcie Grecy używać będą wszystkich przywileiów i korzyści innych Tureckich prowincyy. Wziąwszy na uwagę teraźnieysze polityczne położenie rzeczy i Grekom nie iest z pożytkiem dłużéy prowadzić woynę. Byłoby z korzyscią dla obu stron, by się zbliżyły ku sobie, a tem bardziey dla Greków, którzy są tylko małą cząstką wielkiego Państwa i ani wątpić, że przeciw takiey sile ze stratą walczyć będą. Chociaż W. Porta czyni w tey woynie nadzwyczayne wydatki, nie zmusi ia to przecie do zrzeczenia się ucząć godności w oczach sprzymierzonych z nią Mocarstw; atoli są pewne względy ludzkością spowodowane, które szlachetnym sposobem usprawiedliwić można, a które nie obraziwszy dumy Dywanu, mogą usunąć na stronę wszelkie trudności i zyskać podziwienie ludzi.«

Okręt, który d. 3go Październiká wypłynął z Konstantynopola, a d. 18 t. m. stanął w Tryieście, przywiózł wiadomość o potyczce zaszłey na morzu koło Lemnos między flotą Algierską i Greckiemi okrętami, w którey Grecy zbici zostali i zmuszeni byli spalić 3 swoie palne okręty, ażeby nie wpadły w nieprzyiacielskie ręce. Wiadomość tę potwierdził także Kapitan innego okrętu, przybyłego ze Smirny. Turecka flota była koło wyspy Mitylenу.

Postrzegacz Austryiacki z d. 12. Listopada potwierdzaiąc wyżwspomnioną klęskę Greków w bliskości Lemnos, umieścił następuiące wiadomości odebrane

»*Z Konstantynopola d. 25. Października:*«

»Donoszą, że Riala Beg (trzeci Admirał floty) wysłany przez Kapudana Baszę ścigać Grecką eskadrę, wiatrami na brzegi Europeyskie zapędzony został. Załoga okrętów iego uratowała się na ląd, lecz flotę całkiem spalili mu Grecy. Sam Kapudan Basza wpłynął ze swoim oddziałem floty do Golfu Saloniki, gdzie zaopatrzywszy się wodą i żywnością miał udać się ku Negropontowi, ponieważ Grecy opanowali powtórnie południowe części tey wyspy, po oddaleniu się z tamtąd Tureckiego woyska na przeciw leżące brzegi stałego lądu.«

»Oddział 18 Greckich okrętów chcący wylądować na brzegi Scio po trzygodzinney potyczce odparty został przez tamteyszego dowódzcę Jussuf Baszę, przy czém utracili Grecy siedm statków i iednę część swoiey załogi.«

»Grecką galiotę niepokoiącą morze koło Bodrunu (Halikarnassu) zabrała Tunetańska eskorta, a oddział Egipskiey floty zabrał Grekom ieden bryg z pod Caso. Flota ta z 50 żaglów złożona, wypłynąwszy z Alexandryi d. 26. Sierpnia pod dowództwem znanego Ismael Gibraltar, zwróciła się ku wyspie Kandyia i wysadziła na ląd 6,000 woyska, które odparło ze stratą Greków i kilka mieysc opanowało. Mówią, że wtedy zginęli dway Greccy wodzowie: Tombasi i Kolokotroni (synowiec znanego naczelnika Morei.)«

»Tak dzielnie opiéra się Messalonga, że na niczem pełzną w tych okolicach wszelkie zamachy oręża Tureckiego i chociaż podług wiadomości z d. 12. w. m. Jussuf Basza Patrasu i Mustafa Basza Skutary usiłowali opasać to mieysce od strony morskiey, nie potrafią Turcy opanować go tak łatwo przy tak poźney porze roku i niechęci woyska Albańskiego, które nie chce dłużéy bawić się w polu.«

Podług ogłoszonego wykazu ceny chleba na czas od 1go do 31go. Grudnia 1823 ważyć powinny: bułka montowa po kr. 1/2, łót. 7 6/8 detto po kr. 1, łót. 15 5/8 — bułka ordynaryyna po kr. 1/2, łót. 10 2/8 detto po kr. 1. łót. 20 4/8 bochenek chleba białego po kr 1, funt 1 łót 1 2/8 — detto po kr. 3, funt 3 łót. 4 — detto po kr. 6, funt 6 łót. 8 2/8 — bochenek chleba śniadego po kr. 1, funt. 1 łót. 19 7/8 — detto po kr. 3, funt. 4 łót. 27 7/8 — detto po kr. 6, funt. 9 łót 24 — bochenek chleba razowego po kr. 2, funt. 4 łót 6 2/8. — Funt mięsa na cały miesiąc b. kosztuie 2 kr. w M. K.

O zachowaniu tego wykazu przekonać się można na wadze ku temu pod ratuszem wystawioney; oraz wzywa się każdego, by wykroczenie przeciwne taryfie doniosł, a prócz zataienia imienia, przyzwoitą odbierze nagrodę.

(Do tego Numeru Gazety dołączony iest LXX. Numer Rozmaitości.)

Redakcyia, J. Bensy; Druk, J. Pillera.